

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Розглянуто та затверджено
Вченою радою університету
« 05 » 07 20__ р.,
протокол № 9

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Соціальна антропологія»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 Історія та археологія
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр історії та археології

Уведено в дію наказом ректора університету
від « 05 » 07 2018 р., № 9-ВР

Дніпро
НТУ «ДП»
2018

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Центр моніторингу знань та тестування
протокол № 1 від «02» 07 2018 р.

Директор [підпис] Оршова М.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

Відділ ліцензування та акредитації
протокол № 1 від «02» 07 2018 р.

Начальник відділу [підпис] Калюжний Т.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

Науково-методичний центр
протокол № 4 від «02» 07 2018 р.

Директор НМЦ [підпис] Салоб В.О.
(підпис, ініціали, прізвище)

Відділ забезпечення якості вищої освіти
протокол № 4 від «02» 06 2018 р.

Начальник відділу [підпис] Кудзюченко О.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

Науково-методичний відділ
протокол № 1 від «02» 07 2018 р.

Начальник відділу [підпис] Забалотна Ж.О.
(підпис, ініціали, прізвище)

Відділ міжнародного співробітництва *(заповнюється лише для програм, які запроваджуються для навчання іноземних громадян)*
протокол № _____ від «02» 07 2018 р.

Начальник відділу [підпис] Щербатська В.І.
(підпис, ініціали, прізвище)

Методична комісія спеціальності 032 Історія та археологія
Протокол № 2 від «13» 06 2018 р.

Голова методичної комісії спеціальності [підпис] Курбан Г.А.
(підпис, ініціали, прізвище)

Кафедра історії та політичної теорії
Протокол № 4 від «13» 06 2018 р.

Завідувач кафедри [підпис] Курбан Г.А.
(підпис, ініціали, прізвище)

Декан юридичного факультету

[підпис] Грищенко С.В.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Василенко Віталій Олександрович – керівник робочої групи, професор кафедри історії та політичної теорії, доктор історичних наук

2. Кочергін Ігор Олександрович – член робочої групи, професор кафедри історії та політичної теорії, доктор історичних наук

3. Первий Геннадій Леонідович – член робочої групи, доцент кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук

4. Чорнобай Павло Олексійович – член робочої групи, доцент кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ПРОФІЛІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	5
2 НОРМАТИВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	8
3 ВИБІРКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	10
4 НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	10
5 ВИБІРКОВИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	12
6 РОЗПОДІЛ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ.....	13
7 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ПРОГРАМИ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ.....	17
8 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА	19
9 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	19

ВСТУП

Освітня програма розроблена на основі проекту Стандарту вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія.

Освітня програма використовується під час:

- ліцензування спеціальності та акредитації освітньої програми;
- складання планів освітнього процесу;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, програм практик, індивідуальних завдань;
- формування індивідуальних навчальних планів студентів;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- атестації бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців.

Користувачі освітньої програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в НТУ «ДП»;
- викладачі НТУ «ДП», які здійснюють підготовку бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія;
- екзаменаційна комісія спеціальності 032 Історія та археологія;
- приймальна комісія НТУ «ДП».

Освітня програма поширюється на кафедри університету, які беруть участь у підготовці фахівців ступеня бакалавра спеціальності 032 Історія та археологія.

1 ПРОФІЛІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1.1 Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», юридичний факультет, кафедра історії та політичної теорії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр історії та археології
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Акредитація програми не проводилася
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін не може перевищувати 3 роки 10 місяців та/або період акредитації. Допускається коригування відповідно до змін нормативної бази вищої освіти
Інтернет-адреса	http://www.ipt.nmu.org.ua . Інформаційний пакет за спеціальністю

постійного розміщення опису освітньої програми	
1.2 Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців з історії, археології та соціальної антропології, здатних до самостійної практичної діяльності за рахунок формування у них загальних і професійних компетентностей на основі поєднання освіти і науки, поглиблених знань теорій та методів гуманітарних і соціальних наук, академічної доброчесності та загальнолюдських цінностей і національної ідентичності, забезпечення їхньої інтеграції до міжнародного науково-освітнього простору.	
1.3 Характеристика освітньої програми	
Предметна область	03 Гуманітарні науки / 032 Історія та археологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, академічна.
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта з історії та археології за спеціальністю 032 Історія та археологія в поєднанні з широким спектром гуманітарної освіти. Підготовка фахівців у галузі історичної науки та археології, аналізу та прогнозування соціальних та культурних процесів Ключові слова: історичний процес, цивілізація, суспільство, соціальна еволюція, етнос, антропологія, культурна спільнота, національна ідентичність.
Особливості програми	Навчальна, навчально-ознайомча, виробнича та передатестаційна практики обов'язкові.
1.4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Види економічної діяльності за класифікатором ДК 009:2010: Секція Р, розділ 85 Освіта. Секція М, Розділ 72 Наукові дослідження та розробки, Група 72,2 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук
Подальше навчання	Можливість навчання за кваліфікаційними рівнями: НРК України – 8, рівень FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
1.5 Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за рейтинговою шкалою (прохідні бали 60...100) та за інституційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), що використовується для перенесення кредитів. Оцінювання включає весь спектр контрольних процедур у залежності від компетентнісних характеристик (знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність) результатів навчання, досягнення яких контролюється. Результати навчання студента, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікуються та вимірюються під час контрольних заходів

	<p>за допомогою критеріїв, що корелюються з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій і характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.</p> <p>Підсумковий контроль з навчальних дисциплін здійснюється за результатами поточного контролю або/та оцінюванням виконання комплексної контрольної роботи або/та усних відповідей</p>
Форма випускної атестації	<p>Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.</p> <p>Обсяг та структура роботи встановлюється університетом.</p> <p>Робота перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університетом.</p> <p>Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії.</p>
1.6 Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	<p>Кадрове забезпечення відповідає вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.</p> <p>Фахові дисципліни викладаються докторами і кандидатами наук за спеціальністю Історія та археологія і спорідненими з нею. Також до викладання на ОП залучаються провідні фахівці галузі з інших освітніх та академічних установ. Науково-педагогічні працівники постійно оновлюють фахові знання та підвищують педагогічну майстерність, що підтверджується відповідними сертифікатами. Стажування викладачів корелює з профілем здійснюваної ними освітньої діяльності.</p>
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого рівня вищої освіти, зафіксованим Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.</p>
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<p>Інформаційне і навчально-методичне забезпечення навчальної діяльності відповідають технологічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого рівня вищої освіти Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, меті та завданням ОП, забезпечують якісну освітню та професійну підготовку та створюють умови для оволодіння програмними компетентностями.</p>
1.7 Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість укладання угод про академічну мобільність, про подвійний диплом тощо</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Можливість укладання угод про міжнародну мобільність, про подвійний диплом, про тривалі міжнародні проекти, що передбачають навчання студентів тощо</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Програма не передбачає навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>

2 НОРМАТИВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність бакалавра зі спеціальності 032 «Історія та археологія» – здатність розв’язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.1 Загальні компетентності

Шифр	Компетентності
1	2
ЗК1	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій
ЗК2	Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК3	Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу
ЗК5	Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації
ЗК6	Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення
ЗК7	Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час
ЗК8	Здатність відрізнити суб’єктивні, спонтанні складові суджень від об’єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім
ЗК9	Критичність та самокритичність мислення
ЗК10	Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань
ЗК11	Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати
ЗК12	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості
ЗК13	Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації
ЗК14	Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі
ЗК15	Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей
ЗК16	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
ЗК17	Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї
ЗК18	Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з

<i>1</i>	<i>2</i>
	досліджуваної проблеми
ЗК19	Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту
ЗК20	Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою
ЗК21	Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності
ЗК22	Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків
ЗК23	Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам
ЗК24	Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства
ЗК25	Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем

2.2 Спеціальні компетентності

Шифр	Компетентності
<i>1</i>	<i>2</i>
СК1	Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.
СК2	Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
СК3	Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.
СК4	Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.
СК5	Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.
СК6	Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проєктів.
СК7	Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.
СК8	Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.
СК9	Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та

<i>1</i>	<i>2</i>
	володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.
СК10	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
СК11	Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.
СК12	Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
СК13	Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.
СК14	Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

3 ВИБІРКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

3.1 Вибіркові компетентності Блоку 1

Шифр	Компетентності
<i>1</i>	<i>2</i>
ВК1.1	Здатність до аналізу соціокультурних процесів і інтерпретації соціальної реальності з точки зору її наповненості елементами культури
ВК1.2	Здатність виявляти у професійній діяльності основні патерни та практики міжкультурної взаємодії в полікультурних, поліетнічних суспільствах
ВК1.3	Здатність до виявлення потреб та інтересів соціальних, етнічних і культурних груп населення на основі наукових методів пізнання
ВК1.4	Здатність реалізувати теоретико-методологічні підходи соціальної антропології у розробці програми соціально-антропологічного дослідження, а також визначити необхідні людські та матеріальні ресурси для здійснення наукового проекту

3.2 Вибіркові компетентності Блоку 2

Шифр	Компетентності
<i>1</i>	<i>2</i>
ВК2.1	Здатність запам'ятовувати або відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом
ВК2.2	Здатність визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди
ВК2.3	Здатність відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії
ВК2.4	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології

4 НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання бакалавра зі спеціальності 032 Історія та археологія, що визначають нормативний зміст підготовки та корелюються з переліком загальних і спеціальних компетентностей, подано нижче.

Шифр	Результати навчання
1	2
PH1	Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій
PH2	Використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
PH3	Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, громадянина та бути патріотом України
PH4	Набути навички абстрактного мислення, аналізу і синтезу, критики та самокритики. Мати схильність до самоперевірки отриманих результатів, якісного виконання професійних завдань
PH5	Робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації
PH6	Бути готовим до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення
PH7	Вміти раціонально організовувати власну діяльність та ефективно використовувати час
PH8	Бути спроможним відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім
PH9	Мати навички участі в інтелектуальних дискусіях, бути уважним і толерантним до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати. Володіти навичками публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації
PH10	Набути здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, мати здатності до розподілу функцій у колективній роботі
PH11	Демонструвати відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей
PH12	Мати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
PH13	Вміти аналізувати та інтерпретувати гуманітарний текст, а також отримати навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури, представлення результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.
PH14	Мати навички усного та письмового спілкування державною мовою, володіння іноземною та давніми мовами, використання фахової термінології
PH15	Мати інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту
PH16	Виховати розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків
PH17	Розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні проблеми, що виходять за межі фахової спеціалізації, відповідально й

<i>1</i>	<i>2</i>
	ефективно діяти в різних суспільних контекстах, усвідомлювати громадянські чесноти і права, соціальну відповідальність
RH18	Критично усвідомлювати взаємозв'язки фактів, подій, явищ та процесів минулого та сучасності, існуючі відмінності в історіографічних поглядах.
RH19	Розуміти соціальні функції історика, можливості використання історії та зловживання історією.
RH20	Набути знання, вміння і навички різноманітних методів виявлення та опрацювання історичних, археологічних, етнографічних та інших джерел, використання інформаційно-пошукових інструментів для реалізації науково-дослідних проектів
RH21	Отримати фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання, відбору і прийняття на збереження артефактів, знати правила археографічної, архівної та музейної роботи, принципи експонування артефактів та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.
RH22	Усвідомлювати особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.
RH23	Вміти використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
RH24	Володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

5 ВИБІРКОВИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1 Блок1

Шифр комп.	Шифр РН	Результати навчання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
ВК1.1	ВР1.1	Набути навички стосовно аналізу соціокультурних процесів і інтерпретації соціальної реальності з точки зору її наповненості елементами культури
ВК1.2	ВР1.2	Вміти виявляти основні патерни міжкультурної взаємодії в полікультурних, поліетнічних суспільствах
ВК1.3	ВР1.3	Володіти навичками виявлення потреб та інтересів соціальних, етнічних і культурних груп населення на основі наукових методів пізнання
ВК1.4	ВР1.4	Вміти реалізувати теоретико-методологічні підходи соціальної антропології у розробці програми соціально-антропологічного дослідження, а також визначити необхідні людські та матеріальні ресурси для здійснення наукового проекту

5.2 Блок2

Шифр комп.	Шифр РН	Результати навчання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
ВК2.1	ВР2.1	Запам'ятовувати або відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом

1	2	3
ВК2.2	ВР2.2	Визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди
ВК2.3	ВР2.3	Відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії
ВК2.4	ВР2.4	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології

6 РОЗПОДІЛ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ

Шифр РН	Результати навчання	Найменування освітніх компонентів
1	2	3
1 НОРМАТИВНА ЧАСТИНА		
РН1	Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій	Вступ до спеціальності; Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Введення в археологію
РН2	Використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Фізична культура та спорт
РН3	Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, громадянина та бути патріотом України	Історія України; Правознавство
РН4	Набути навички абстрактного мислення, аналізу і синтезу, критики та самокритики. Мати схильність до самоперевірки отриманих результатів, якісного виконання професійних завдань	Історіографія та історіософія; Джерелознавство; Вступ до спеціальності; Ціннісні компетенції фахівця Виробнича практика; Переддипломна практика
РН5	Робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації	Історіографія та історіософія; Історія політичних і правових вчень; Ціннісні компетенції фахівця; Риторика
РН6	Бути готовим до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення	Педагогіка; Ціннісні компетенції фахівця
РН7	Вміти раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час	Вступ до спеціальності
РН8	Бути спроможним відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім	Джерелознавство; Вступ до спеціальності; Історіографія та історіософія; Спеціальні історичні дисципліни
РН9	Мати навички участі в інтелектуальних	Педагогіка;

1	2	3
	дискусіях, бути уважним і толерантним до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати. Володіти навичками публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації	Релігієзнавство; Теорії етногенезу; Риторика Українська мова; Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька); Правознавство
PH10	Набути здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, мати здатності до розподілу функцій у колективній роботі	Методика викладання історії та антропології; Соціологія; Виробнича практика Навчально-ознайомча практика
PH11	Демонструвати відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухачів ідей	Політологія; Педагогіка; Релігієзнавство; Риторика
PH12	Мати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Методика викладання історії та антропології; Соціологія; Цивільна безпека
PH13	Вміти аналізувати та інтерпретувати гуманітарний текст, а також отримати навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури, представлення результату наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.	Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Історія держави і права України; Історія держави і права зарубіжних країн; Етнологія; Фізична антропологія та антропогенез; Теорія етногенезу; Історична географія Історіографія та історіософія; Джерелознавство; Спеціальні історичні дисципліни; Вступ до спеціальності; Демографія; Передатестаційна практика; Кваліфікаційна робота Риторика
PH14	Мати навички усного та письмового спілкування державною мовою, володіння іноземною та давніми мовами, використання фахової термінології	Українська мова; Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька); Спеціальні історичні дисципліни
PH15	Мати інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недобросовісності	Вступ до спеціальності; Методика викладання історії та антропології; Правознавство

1	2	3
PH16	Виховати розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків	Методика викладання історії та антропології; Вступ до спеціальності; Педагогіка; Навчально-ознайомча практика; Навчальна практика
PH17	Розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні проблеми, що виходять за межі фахової спеціалізації, відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, усвідомлювати громадянські чесноти і права, соціальну відповідальність	Історія України; Демографія; Ціннісні компетенції фахівця; Теорія етногенезу Економічна історія України та зарубіжних країн; Економічна теорія; Політологія; Соціологія; Правознавство;
PH18	Критично усвідомлювати взаємозв'язки фактів, подій, явищ та процесів минулого та сучасності, існуючі відмінності в історіографічних поглядах.	Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Історія держави і права України; Історія держави і права зарубіжних країн; Фізична антропологія та антропогенез; Історична географія; Історіографія та історіософія; Етнологія; Теорія етногенезу
PH19	Розуміти соціальні функції історика, можливості використання історії та зловживання історією.	Соціологія; Етнологія
PH20	Набути знання, вміння і навички різноманітних методів виявлення та опрацювання історичних, археологічних, етнографічних та інших джерел, використання інформаційно-пошукових інструментів для реалізації науково-дослідних проектів	Вступ до спеціальності; Методика викладання історії та антропології; Джерелознавство; Спеціальні історичні дисципліни; Історіографія та історіософія; Історія політичних і правових вчень; Навчально-ознайомча практика; Навчальна практика; Виробнича практика; Передатестаційна практика; Кваліфікаційна робота
PH21	Отримати фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання, відбору і прийняття на збереження артефактів, знати правила археологічної, архівної та музейної роботи, принципи експонування артефактів та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.	Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Фізична антропологія та антропогенез; Введення в археологію Спеціальні історичні дисципліни; Джерелознавство; Історіографія та історіософія;

1	2	3
		Навчально-ознайомча практика Навчальна практика; Виробнича практика
PH22	Усвідомлювати особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.	Історія первісного суспільства; Етнологія; Введення в археологію; Історична географія
PH23	Вміти використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.	Політологія; Соціологія; Релігієзнавство; Етнологія
PH24	Володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.	Вступ до спеціальності; Методика викладання історії та антропології; Риторика
2 ВИБІРКОВА ЧАСТИНА		
2.1	Блок 1	
BP1.1	Набути навички стосовно аналізу соціокультурних процесів і інтерпретації соціальної реальності з точки зору її наповненості елементами культури	Етносоціологія; Етнопсихологія; Політична антропологія (Людина і влада); Соціолінгвістика; Основи туризму
BP1.2	Вміти виявляти основні патерни міжкультурної взаємодії в полікультурних, поліетнічних суспільствах	Етносоціологія; Етнопсихологія; Політична антропологія (Людина і влада); Соціолінгвістика; Соціальна історія; Політична психологія; Історія європейської інтеграції; Історія міжнародних відносин;
BP1.3	Володіти навичками виявлення потреб та інтересів соціальних, етнічних і культурних груп населення на основі наукових методів пізнання	Етносоціологія; Етнопсихологія; Соціальна історія; Історична антропологія; Історія європейської інтеграції; Історія міжнародних відносин
BP1.4	Вміти реалізувати теоретико-методологічні підходи соціальної антропології у розробці програми соціально-антропологічного дослідження, а також визначити необхідні людські та матеріальні ресурси для здійснення наукового проекту	Методи соціально-антропологічних досліджень; Соціальна робота: теорія і практика; Соціальні комунікації: теорія і практика Політична антропологія (Людина і влада); Політична психологія; Еволюція соціальних інституцій
2.2	Блок 2	
BP2.1	Запам'ятовувати або відтворювати	Красзнавство;

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
	найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом	Історія українського козацтва в пам'ятках історії та культури; Звичаї і традиції народу України; Історія релігії та церкви в Україні; Історія країн Сходу; Основи міжкультурної комунікації
BP2.2	Визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди	Історія українського козацтва в пам'ятках історії та культури; Історія українсько-польських відносин; Історія Польщі; Історія країн Сходу; Провідні тенденції сучасної світової історіографії; Історична політика в Україні і світі
BP2.3	Відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії	Провідні тенденції сучасної світової історіографії; Усна історія: метод, методологія, джерела; Історія країн Сходу
BP2.4	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології	Провідні тенденції сучасної світової історіографії; Музейна справа; Основи пам'яткоохоронної діяльності; Історія освіти і науки в Україні

7 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ПРОГРАМИ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ

Шифр	Освітній компонент	Обсяг, кред.	Підсум. контр.	Кафедра, що викладає	Розподіл за чвертями
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	НОРМАТИВНА ЧАСТИНА	153			
1.1	Цикл загальної підготовки	27,0			
31	Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька)	6,0	іс	ІнМов	1;2;3;4
32	Правознавство	3,0	дз	ЦГП	10
33	Українська мова	3,0	іс	ФМК	4
34	Фізична культура і спорт	6,0	дз	КФС	1;2;3;4 5;6;7;8
35	Цивільна безпека	3,0	іс	АОП	13
36	Ціннісні компетенції фахівця	6,0	іс	ФП	5;6

1.2	Цикл спеціальної підготовки				
1.2.1	<i>Базові дисципліни за галуззю знань</i>	76,0			
Б1	Введення в археологію	4,0	іс	ПТ	2
Б2	Всесвітня історія	12,0	іс	ПТ	1;2;3;4; 5;6;7;8
Б3	Вступ до спеціальності	3,0	дз	ПТ	1
Б4	Демографія	4,0	дз	ПТ	13
Б5	Джерелознавство	6,0	іс	ПТ	7;8
Б6	Історична географія	4,0	дз	ПТ	1;2
Б7	Історіографія та історіософія	6,0	іс	ПТ	7;8
Б8	Історія первісного суспільства	5,0	дз	ПТ	3;4
Б9	Історія політичних і правових вчень	5,0	дз	ПТ	5;6
Б10	Історія України	6,0	іс	ПТ	1;2
Б11	Педагогіка	3,0	іс	ФП	11
Б12	Політологія	4,0	іс	ПТ	7
Б13	Релігієзнавство	4,0	дз	ФП	5;6
Б14	Риторика	4,0	дз	ФП	7
Б15	Соціологія	6,0	іс	ПТ	5;6
1.2.2	<i>Фахові дисципліни за спеціальністю</i>	38,0			
Ф1	Економічна історія України та зарубіжних країн	6,0	іс	ПТ	14;15
Ф2	Етнологія	5,0	іс	ПТ	3;4
Ф3	Історія держави і права зарубіжних країн	3,0	іс	ПТ	1;2
Ф4	Історія держави і права України	3,0	іс	ПТ	1;2
Ф5	Методика викладання історії та антропології	4,0	дз	ПТ	14
Ф6	Економічна теорія	4,0	дз	ЕП	7;8
Ф7	Спеціальні історичні дисципліни	5,0	іс	ПТ	11;12
Ф8	Теорія етногенезу	5,0	дз	ПТ	9;10
Ф9	Фізична антропологія та антропогенез	3,0	дз	ПТ	3
1.2.3	<i>Практична підготовка за спеціальністю</i>	30,0			
П1	Навчальна практика	6,0	дз	ПТ	8
П2	Навчально-ознайомча практика	6,0	дз	ПТ	4
П1.1	Виробнича практика	6,0	дз	ПТ	12
П1.2	Передатестаційна практика	3,0	дз	ПТ	16
П1.3	Кваліфікаційна робота	9,0		ПТ	16
	ВИБІРКОВА ЧАСТИНА	87			
2.1	Блок 1	69,0			
В1.1	Еволюція соціальних інституцій	4,0	дз	ПТ	9
В1.2	Етнопсихологія	6,0	іс	ПТ	14;15
В1.3	Етносоціологія	4,0	іс	ПТ	13
В1.4	Історична антропологія	6,0	іс	ПТ	11;12
В1.5	Історія європейської інтеграції	6,0	іс	ПТ	11;12
В1.6	Історія міжнародних відносин	4,0	дз	ПТ	9;10
В1.7	Методи соціально-антропологічних досліджень	6,0	іс	ПТ	13;14
В1.8	Основи туризму	4,0	іс	ПТ	10
В1.9	Політична антропологія (Людина і влада)	6,0	іс	ПТ	14;15
В1.10	Політична психологія	4,0	дз	ПТ	11;12
В1.11	Соціальна історія	6,0	іс	ПТ	9;10;11; 12
В1.12	Соціальна робота: теорія і практика	5,0	дз	ПТ	15
В1.13	Соціальні комунікації: теорія і практика	4,0	дз	ПТ	11

B1.14	Соціолінгвістика	4,0	іс	ФМК	15
2.2	Блок 2	69,0			
B2.1	Краєзнавство	4,0	дз	ПТ	9
B2.2	Історія українського козацтва в пам'ятках історії та культури	6,0	іс	ПТ	14;15
B2.3	Звичай і традиції народу України	4,0	іс	ПТ	13
B2.4	Історична політика в Україні і світі	6,0	іс	ПТ	11;12
B2.5	Історія країн Сходу	6,0	іс	ПТ	11;12
B2.6	Історія Польщі	4,0	дз	ПТ	9;10
B2.7	Історія релігії та церкви в Україні	6,0	іс	ПТ	13;14
B2.8	Основи пам'яткоохоронної діяльності	4,0	іс	ПТ	10
B2.9	Основи міжкультурної комунікації	6,0	іс	ПТ	14;15
B2.10	Музейна справа	4,0	дз	ПТ	11;12
B2.11	Провідні тенденції сучасної світової історіографії	6,0	іс	ПТ	9;10;11;12
B2.12	Історія освіти і науки в Україні	5,0	дз	ПТ	15
B2.13	Історія українсько-польських відносин	4,0	дз	ПТ	11
B2.14	Усна історія: метод, методологія, джерела	4,0	іс	ФМК	15
	Разом за нормативною частиною та вибірковим блоком	240			

Примітка:

Позначення кафедр, яким доручається викладання дисциплін: АОП – аерології та охорони праці; ЕП – економіки підприємства; ІнМов – іноземних мов; ПТ – історії та політичної теорії; КФС – фізичного виховання та спорту; ФМК – філології та мовної комунікації; ФП – філософії та педагогіки; ЦГП – цивільного та господарського права.

8 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

Послідовність навчальної діяльності здобувача за денною формою навчання подана нижче.

8.1 Нормативна частина та блок №1

Курс	Семестр	Чверть	Шифри освітніх компонент	Річний обсяг, кредити	Кількість навчальних дисциплін, що викладаються протягом		
					чверті	семестру	року
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1	1	31, 34, Б2, Б3, Б6, Б10, Ф3, Ф4	60	8	9	14
		2	31, 34, Б1, Б2, Б6, Б10, Ф3, Ф4		8		
	2	3	31, 34, Б2, Б8, Ф2, Ф9		6	8	
		4	31, 33, 34, Б2, Б8, Ф2, П2		7		
2	3	5	34, 36, Б2, Б9, Б13, Б15	60	6	6	12
		6	34, 36, Б2, Б9, Б13, Б15		6		
	4	7	34, Б2, Б5, Б7, Б12, Б14, Ф6		7	8	

1	2	3	4	5	6	7	8
		8	34, Б2, Б5, Б7, Ф6, П1		6		
3	5	9	Ф8, В1.1, В1.6, В1.11	60	4	6	13
		10	32, Ф.8, В1.6, В1.8, В1.11		5		
	6	11	Б11, Ф7, В1.4, В1.5, В1.10, В1.11, В1.13		7	8	
		12	Ф7, В1.4, В1.5, В1.10, В1.11, П1.1		6		
4	7	13	35, Б4, В1.3, В1.7	60	4	8	12
		14	Ф1, Ф5, В1.2, В1.7, В1.9		5		
	8	15	Ф1, В1.2, В1.9, В1.12, В1.14		5	7	
		16	П1.2, П1.3		2		

8.2 Нормативна частина та блок №2

Курс	Семестр	Чверть	Шифри освітніх компонентів	Річний обсяг, кредити	Кількість навчальних дисциплін, що викладаються протягом		
					Чверті	семестру	року
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1	1	31, 34, Б2, Б3, Б6, Б10, Ф3, Ф4	60	8	9	14
		2	31, 34, Б1, Б2, Б6, Б10, Ф3, Ф4		8		
	2	3	31, 34, Б2, Б8, Ф2, Ф9		6	8	
		4	31, 33, 34, Б2, Б8, Ф2, П2		7		
2	3	5	34, 36, Б2, Б9, Б13, Б15	60	6	6	14
		6	34, 36, Б2, Б9, Б13, Б15		6		
	4	7	34, Б2, Б5, Б7, Б12, Б14, Ф6		7	8	
		8	34, Б2, Б5, Б7, Ф6, П1		6		
3	5	9	Ф8, В2.1, В2.6, В2.11	60	4	6	14
		10	32, Ф.8, В2.6, В2.8, В2.11		5		
	6	11	Б11, Ф7, В2.4, В2.5, В2.10, В2.11, В2.13		7	8	
		12	Ф7, В2.4, В2.5, В2.10, В2.11, П1.1		6		
4	7	13	35, Б4, В2.3, В2.7	60	4	7	14
		14	Ф1, Ф5, В2.2, В2.7, В2.9		5		
	8	15	Ф1, В2.2, В2.9, В2.12, В2.14		6	7	
		16	П1.2, П1.3		1		

9 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма розроблена з урахуванням нормативних та інструктивних матеріалів міжнародного, галузевого та державного рівнів:

1 Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf

2 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3 Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

4 Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 № 1/9–239 щодо використання у роботі закладів вищої освіти примірних зразків освітніх програм.

5 Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2017 № 600 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 № 1648.

6 Стандарт вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія (проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/content>

7 Стандарт вищої освіти Державного ВНЗ «НГУ» Проектування освітнього процесу, затверджений вченою радою 15.11.2016, протокол № 15. URL: http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/educ_department/docs/.

8 Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p/page>.

Освітня програма оприлюднюється на сайті університету до початку прийому студентів на навчання.

Освітня програма поширюється на всі кафедри університету та вводиться в дію з 1-го вересня 2018 року.

Освітня програма підлягає перегляду та доопрацюванню відповідно до змін нормативної бази України в сфері вищої освіти.

Відповідальність за впровадження освітньої програми та забезпечення якості вищої освіти несуть завідувачі випускових кафедр.